EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2009.10.8
KOM(2009)513 galutinis

2009/0145 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl makrofinansinės pagalbos teikimo Serbijai

{SEK(2009)1311}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Komisija siūlo suteikti Serbijai makrofinansinę pagalbą (MFP) paskolos pavidalu, siekdama paremti Serbijos ekonomikos stabilizavimą ir jos išorės mokėjimų balanso ir biudžeto finansavimo poreikius, nustatytus TVF. Siūloma pagalba bus paremta valdžios institucijų stabilizavimo programa, siekiant užtikrinti fiskalinių ir užsienio sąskaitų tvarumą. Ji padės Serbijai likviduoti pasaulinės finansų krizės padarinius.

Siūloma Bendrijos makrofinansinė pagalba papildys TVF paramą, numatytą pagal TVF valdybos 2009 m. gegužės 15 d. patvirtintą patikslintą rezervinį susitarimą, taip pat Pasaulio banko paramą, kuri bus teikiama su biudžeto rėmimo politika susijusių paskolų forma. Bendrijos makrofinansinė pagalba bus išimtinė ir ribota laiko požiūriu, ir ji bus teikiama su sąlyga, kad visų pirma bus daroma pažanga įgyvendinant esamą makrofinansinės pagalbos programą ir kad bus sėkmingai įvykdytos su šia pagalba sietinos ekonominės politikos sąlygos.

Atsižvelgiant į 2010 m. nustatytus finansavimo poreikius, svarbu, kad Bendrijos makrofinansinė pagalba Serbijai būtų išmokėta iki 2010 m. pabaigos.

Bendrosios aplinkybės

Pasaulinės ekonomikos krizės poveikis Serbijai pradėjo didėti nuo 2008 m. vidurio. Kalbant apie visus 2008 m., apskaičiuota, kad ekonomikos augimas sulėtėjo iki 5,4 %, palyginti su 6,9 % praėjusiais metais. Dėl pasaulyje lėtėjančios ekonominės veiklos per 2008 m. ketvirtą ketvirtį sumažėjo Serbijos užsienio prekyba. Nors importas mažėjo greičiau negu eksportas (11,7 % *vs.* 7,3 %, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu), prekybos deficito rodikliai ėmė gerėti. Per ketvirtą ketvirtį einamosios sąskaitos deficitas sumažėjo iki 13,8 % BVP, palyginti su 18,8 % praėjusį ketvirtį. Per tą patį laikotarpį sulėtėjo kapitalo srautai, visų pirma, susiję su įmonių skolinimusi užsienyje.

2009 m. pradžioje išankstiniai rodikliai patvirtino, kad krizė pagilėjo. 2009 m. pirmą ketvirtį pramonės gamyba sumažėjo 17,6 %, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, o didmeninė ir mažmeninė prekyba sumažėjo 14 %. Sulėtėjus ekonominei veiklai ir sumažėjus vidaus paklausai, pirmą ketvirtį prekių importas toliau mažėjo 25,3 %, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, o prekių eksportas sumažėjo 22,4 %. Dėl ekonomikos nuosmukio pagerėjo einamosios sąskaitos deficito rodikliai – 2009 m. pirmą ketvirtį einamosios sąskaitos deficitas sumažėjo iki 9,0 % BVP, palyginti su 13,8 % BVP praėjusį ketvirtį. Einamųjų ir tolesnių metų perspektyvos tebėra nepalankios. TVF tikėjosi, kad ekonomikos augimas gerokai sulėtės kovo mėn. – nuo 5,4 % 2008 m. iki -2 % 2009 m., tačiau naujausi duomenys rodo, kad ekonomikos nuosmukis bus dar didesnis ir kad 2009 m. BVP gali sumažėti keliais procentiniais punktais.

2008 m. lapkričio mėn. valdžios institucijos susitarė su TVF dėl naujo rezervinio susitarimo, kurį TVF valdyba patvirtino 2009 m. sausio 15 d. Tuo metu buvo daroma

prielaida, kad šis 400 mln. EUR susitarimas liks kaip atsargumo priemonė. Vis dėlto 2009 m. pradžioje paaiškėjo, kad ekonominės prielaidos, kuriomis grindžiama programa, buvo pernelyg optimistinės atsižvelgiant į krizės poveikį Serbijos realiajai ekonomikai bei fiskaliniams rodikliams ir kad šaliai prireiks papildomos išorės pagalbos. Kovo mėn. Serbijos valdžios institucijos ir IMF darbuotojai sutarė nuodugniai peržiūrėti esamo SBA rezervinio susitarimo programą, kad pagal ją būtų galima išmokėti 3 mlrd. EUR. Vyriausybė sutiko iš naujo subalansuoti 2009 m. biudžetą; jį Parlamentas patvirtino balandžio 29 d., ir jame 2009 m. numatytas siektinas 3 % BVP fiskalinis deficitas, palyginti su 6 % deficito įverčiu, apskaičiuotu netaikant pakartotinio balansavimo priemonių. Patikslintą programą TVF valdyba patvirtino 2009 m. gegužės 15 d. Remiantis naujausiais liepos pradžioje pastebėtais požymiais, galima teigti, kad ekonomikos nuosmukis yra dar didesnis nei numatyta patikslintose kovo mėn, prielaidose, o pajamų rodikliai per pirmus penkis metų mėnesius buvo labai prasti. Kadangi dabar numatoma, kad valstybės biudžeto deficitas viršys programoje numatytą siektiną 2009 m. pirmojo pusmečio rodiklį, reikės atlikti daugiau fiskalinių patikslinimų – papildomai sumažinti išlaidas ir imtis pajamų didinimo priemonių.

Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos

Nėra

Derėjimas su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

- Pasiūlymu siekiama esant dabartinei ekonominei padėčiai remti Serbijos ekonomikos stabilizavimo programą. Juo papildomi:

- Tarybos patvirtinta Europos ekonomikos atkūrimo programa, skirta skatinti ir koordinuoti ES ir valstybių narių atsako į krizę politiką ES, ir

- stabilizacijos ir asociacijos procesas su šalimis kandidatėmis ir potencialiomis šalimis kandidatėmis, kuriuo siekiama paremti būsimas valstybes nares per pasirengimo narystei procesą; visų pirma, dėl Kopenhagos ekonominių stojimo kriterijų, t. y. reikalavimo sukurti veikiančią rinkos ekonomiką, susijusių šalių reikalaujama užtikrinti makroekonominį stabilumą.

KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Rengdamos šį Komisijos pasiūlymą, Komisijos tarnybos palaikė ryšius su Serbijos valdžios institucijomis, Tarptautiniu valiutos fondu ir Pasaulio banku, kad aptartų pagalbos poreikius. Prieš teikdama pasiūlymą Komisija konsultavosi su Ekonomikos ir finansų komitetu, kuris nepareiškė prieštaravimų dėl dabartinio pasiūlymo. Tarybai priėmus sprendimą, Komisijos tarnybos ves derybas su Serbijos valdžios institucijomis dėl susitarimo memorandumo ir paskolos susitarimo, kad nustatytų išsamias pagalbos įgyvendinimo sąlygas.

Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Padedant Komisijos paskirtiems išorės konsultantams rengiamas veiklos vertinimas, skirtas nustatyti Serbijos viešojo sektoriaus finansinių procedūrų ir administracinės kontrolės kokybę ir patikimumą.

Poveikio vertinimas

Makrofinansinė pagalba turės tiesioginio poveikio Serbijos mokėjimų balansui, todėl sumažės finansinių suvaržymų įgyvendinant valdžios institucijų ekonominę programą, ir ja bus prisidedama prie biudžeto deficito finansavimo. Makrofinansine pagalba taip pat bus padedama siekti bendrų stabilizavimo programos, dėl kurios susitarta su TVF, tikslų; ji visų pirma skirta tam, kad trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu pagerėtų šalies fiskalinis tvarumas.

Projektų finansavimas ir (arba) techninė pagalba nebūtų tinkami šiems makroekonominiams tikslams siekti. Kai parama teikiama mokėjimų balansui ir biudžetui, kaip siūloma Serbijos atveju, pagalbos išmokomis padedama kaupti centrinio banko rezervus, kaip numatyta makroekonomikos stabilizavimo programoje; jos taip pat gali būti skirtos biudžeto deficitui finansuoti.

EB pagalba taip pat padės valdžios institucijoms įgyvendinti trumpalaikės ir vidutinės trukmės politikos kryptis, nurodytas ES ir Serbijos Europos partnerystėje.

TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Siūlomų veiksmų santrauka

Komisija Serbijai suteikia makrofinansinę pagalbą paskolos forma. Šiuo tikslu Komisija įgaliojama pasiskolinti iki 200 mln. EUR kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų.

Pagalba bus išmokama dviem dalimis. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – ne ilgiau kaip 15 metų. Pagalbą administruoja Komisija, kuri su valdžios institucijomis susitaria dėl konkrečių ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, susijusių su paskolos dalių išmokėjimu. Bus stebima, ar tinkamai laikomasi su Finansiniu reglamentu suderintų konkrečių reikalavimų dėl sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos.

Pagalba visiškai atitiks makroekonominius tikslus, numatytus Serbijos ekonominės politikos dokumentuose, pvz., 2009 m. biudžeto memorandume ir Ekonominės ir fiskalinės politikos memorandume, kuriuos patvirtino TVF. Ji taip pat bus suderinta su ilgesnio laikotarpio politikos tikslais, numatytais 2007 m. gruodžio mėn. patvirtintame ES ir Serbijos Europos partnerystės susitarime. Dėl konkrečių ekonominės politikos sąlygų, susijusių su paskolos dalių mokėjimu, Komisija ketina sutelkti dėmesį į kelias sritis, visų pirma į valstybės finansų valdymą. Komisija taip pat gali nuspręsti sutelkti pastangas ties konkrečiomis ypatingos svarbos politikos kryptimis, kaip antai ES ir Serbijos Europos partnerystės susitarime ir 2009 m. pažangos ataskaitoje, kurią planuojama patvirtinti 2009 m. spalio mėn, numatyti prioritetai, arba priemonėmis, kurios bus laikomos tinkamomis atlikus pirmiau minėtą veiklos vertinimą.

Teisinis pagrindas

Sutarties 308 straipsnis.

Subsidiarumo principas

Pasiūlymas priklauso išimtinei Bendrijos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Pagalbos suma – iki 200 mln. EUR – atitinka likutinę sumą, reikalingą Serbijos finansiniams poreikiams patenkinti 2010 m. įgyvendinant TVF programą, neskaitant TVF ir Pasaulio banko teikiamos makroekonominės pagalbos ir neatsižvelgiant į tais pačiais metais pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP) teikiamą paramą biudžetui (50 mln. EUR 2010 m., o pirmoji 50 mln. EUR dalis buvo išmokėta 2009 m.). Ši Bendrijos parama teikiama atsižvelgiant į esamą išskirtinę padėtį, nes besitęsianti pasaulinė krizė daro didelį poveikį Serbijos ekonomikai.

Pasirinkta priemonė

Siūlomos priemonės – kitos.

Kadangi nėra pagrindų reglamento dėl makrofinansinės pagalbos priemonės, vienintelė tokiai pagalbai turima teisinė priemonė yra *ad hoc* Tarybos sprendimai pagal Sutarties 308 straipsnį.

POVEIKIS BIUDŽETUI

Pagal Garantijų fondo reglamentą[1] 2010 m. išmokėtos 200 mln. EUR paskolos atidėjinių suma bus gauta 2012 m. ir sieks daugiausia 18 mln. EUR.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Persvarstymo, keitimo, laikino galiojimo sąlyga

Pasiūlyme nustatytas riboto naudojimosi laikotarpis.

[1] 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiančio Išorės veiksmų garantijų fondą (kodifikuota redakcija), 5 straipsnis. Atidėjinys skiriamas iš „Garantijų fondo atidėjinių“ (biudžeto eilutė 01 04 01 14).

2009/0145 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl makrofinansinės pagalbos teikimo Serbijai

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 308 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[3],

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) Serbijos ir Europos Sąjungos santykiai plėtojami remiantis stabilizacijos ir asociacijos procesu ir Europos partneryste; 2008 m. balandžio 29 d. Serbija ir Komisija pasirašė Stabilizacijos ir asociacijos susitarimą ir Laikinąjį susitarimą dėl prekybos ir su prekyba susijusių reikalų.

(2) Nuo 2008 m. antrosios pusės Serbijos ekonomika patirdavo vis stipresnius smūgius dėl tarptautinės finansų krizės – mažėjo gamyba, biudžeto pajamos ir didėjo išorės finansavimo poreikiai.

(3) Serbijos ekonomikos stabilizavimas ir atkūrimas remiamas Tarptautinio valiutos fondo (TVF) finansine pagalba. 2008 m. lapkričio mėn. Serbijos valdžios institucijos preliminariai susitarė su TVF dėl naujo rezervinio susitarimo, kuris buvo patvirtintas 2009 m. sausio mėn.

(4) Dar labiau pablogėjus ekonominei padėčiai ir prireikus patikslinti ekonomines prielaidas, kuriomis grindžiama programa, taip pat atsižvelgiant į išaugusius išorės finansavimo poreikius, 2009 m. kovo mėn. Serbija ir TVF susitarė pakeisti rezervinį susitarimą programa, pagal kurią būtų galima išmokėti 3 mlrd. EUR; ją TVF valdyba patvirtino 2009 m. gegužės 15 d.

(5) Bendrija numato pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP) 2009 ir 2010 m. skirti iš viso 100 mln. EUR dotacijų biudžetui paremti.

---

[2] OL C[…], […], p. […].
[3] OL C[…], […], p. […].

(6) Atsižvelgdama į prastėjančią ekonominę padėtį ir perspektyvas, Serbija paprašė Bendrijos papildomos makrofinansinės pagalbos.

(7) Kadangi 2010 m. išliks mokėjimų balanso finansavimo trūkumas, laikoma, kad makrofinansinė pagalba yra tinkamas atsakas į Serbijos prašymą šiuo metu susiklosčius išskirtinėms aplinkybėms, siekiant padėti stabilizuoti ekonomiką kartu įgyvendinant dabartinę TVF programą. Numatoma, kad esama finansinė pagalba padės mažinti biudžeto finansavimo poreikius.

(8) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos finansinių interesų apsaugą, susijusią su dabartine finansine pagalba, būtina numatyti, kad Serbija vykdytų tinkamas priemones, susijusias su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su pagalba siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais, Komisija – kontrolę, o Audito Rūmai – auditą.

(9) Šios Bendrijos finansinės pagalbos suteikimas nepažeidžia biudžeto valdymo institucijos galių.

(10) Šią pagalbą turėtų administruoti Komisija, konsultuodamasi su Ekonomikos ir finansų komitetu.

(11) Šiam sprendimui priimti Sutartyje nenumatyti jokie kiti įgaliojimai, išskyrus nustatytuosius 308 straipsnyje,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

1. Bendrija suteikia Serbijai paskolos formos makrofinansinę pagalbą, kurios didžiausia pagrindinė suma 200 mln. EUR, o ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas 15 metų, siekdama padėti Serbijai stabilizuoti ekonomiką ir sumažinti jos mokėjimų balanso ir biudžeto poreikius, kaip numatyta dabartinėje TVF programoje.

2. Šiuo tikslu Komisija įgaliota Europos bendrijos vardu pasiskolinti reikalingus išteklius.

3. Išmokamą Bendrijos finansinę pagalbą administruoja Komisija nepažeisdama TVF ir Serbijos susitarimų.

4. Bendrijos finansinė pagalba teikiama dvejus metus nuo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo pirmosios dienos. Tačiau dėl susiklosčiusių aplinkybių Komisija, pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu, gali nuspręsti pratęsti teikimo laikotarpį ne ilgiau kaip vieneriems metams.

2 straipsnis

1. Komisija turi įgaliojimus, pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu, susitarti su Serbijos valdžios institucijomis dėl su Bendrijos makrofinansine pagalba susijusių ekonominės politikos sąlygų, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Sąlygos turi atitikti TVF ir Serbijos pasirašytų susitarimų nuostatas.

Pagalbos finansinės sąlygos turi būti išsamiai išdėstytos paskolos susitarime, dėl kurio susitaria Komisija ir Serbijos valdžios institucijos.

2. Bendrijos finansinės pagalbos įgyvendinimo laikotarpiu Komisija prižiūri, ar Serbijos finansiniai mechanizmai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai, susiję su šia Bendrijos finansine pagalba, yra patikimi.

3. Komisija reguliariai tikrina, ar Serbijos ekonominė politika atitinka Bendrijos pagalbos tikslus ir ar tinkamai vykdomos sutartos ekonominės politikos sąlygos. Atlikdama tikrinimus Komisija glaudžiai bendradarbiauja su *Bretton Woods* institucijomis ir prireikus su Ekonomikos ir finansų komitetu.

3 straipsnis

1. Komisija šią Bendrijos finansinę pagalbą Serbijai teikia dviem paskolos dalimis, laikydamasi 2 dalies sąlygų. Paskolos dalių dydis bus nustatytas susitarimo memorandume.

2. Sprendimą dėl dalių išmokėjimo Komisija priima atsižvelgdama į tai, ar tinkamai įgyvendinamos ekonominės politikos sąlygos, dėl kurių susitarta susitarimo memorandume. Antra dalis negali būti išmokėta anksčiau nei praėjus trims mėnesiams po pirmos dalies išmokėjimo.

3. Bendrijos lėšos pervedamos į Serbijos nacionalinį banką. Laikantis nuostatų, kurios turi būti išdėstytos susitarimo memorandume, įskaitant nepatenkintų biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, lėšos, kurių vertė apskaičiuota vietos valiuta, gali būti pervestos į Serbijos iždą, kuris yra galutinis gavėjas.

4 straipsnis

1. Šiame sprendime nurodytos Bendrijos skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurais taikant tą pačią lėšų įskaitymo datą, ir dėl jų Bendrijai nereikia spręsti su terminų pasikeitimu susijusių klausimų, ji nepatiria jokios valiutų kurso ar palūkanų normos rizikos arba bet kokios kitos komercinės rizikos.

2. Komisija, Serbijai paprašius, imasi visų būtinų priemonių, siekdama užtikrinti, kad paskolos terminai ir sąlygos būtų papildyti išankstinio grąžinimo sąlyga, atitinkančia atitinkamą skolinimosi operacijų terminų ir sąlygų nuostatą.

3. Serbijos prašymu ir kai atsižvelgiant į aplinkybes galima sumažinti paskolos palūkanų normą, Komisija gali refinansuoti visus pirminius įsiskolinimus ar jų dalį arba pakeisti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimas arba sąlygų keitimas turi būti atliekami pagal 1 dalyje nustatytas sąlygas, ir dėl jų neturi būti pratęstas vidutinis susijusios paskolos grąžinimo terminas arba neturi padidėti refinansavimo arba sąlygų keitimo dieną mokėtina kapitalo suma.

4. Visas Bendrijos išlaidas, susijusias su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Serbija.

5. Ekonomikos ir finansų komitetas nuolat informuojamas apie šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų eigą.

5 straipsnis

Bendrijos finansinė pagalba įgyvendinama pagal 2002 m. birželio 25 d. Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento[4] nuostatas ir jo įgyvendinimo taisykles[5]. Susitarimo memorandume ir paskolos susitarime, dėl kurių turi būti susitarta su Serbijos valdžios institucijomis, visų pirma numatomos tinkamos priemonės, kurių imasi Serbija dėl sukčiavimo, korupcijos ir kitų su pagalba siejamų pažeidimų prevencijos ir kovos su jais. Juose taip pat numatoma Komisijos, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą (OLAF), kontrolė su teise vietoje atlikti patikrinimus ir apžiūras, Audito Rūmų vykdomas auditas, kuris prireikus atliekamas vietoje.

6 straipsnis

Iki kiekvienų metų rugpjūčio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiamas šio sprendimo įgyvendinimo per praėjusius metus vertinimas. Ataskaitoje nurodomas pagal 2 straipsnio 1 dalį susitarimo memorandume išdėstytų politikos sąlygų, Serbijos einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimo išmokėti pagalbos dalį ryšys.

7 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Priimta Briuselyje […]

Tarybos vardu
Pirmininkas
[…]

[4] OL L 248, 2002 9 16, p. 1.
[5] Komisijos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Makrofinansinė pagalba Serbijai

2. VEIKLA GRINDŽIAMO VALDYMO IR VEIKLA GRINDŽIAMO BIUDŽETO SUDARYMO SISTEMA

Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) ir susijusi (-ios) veiklos rūšis (-ys):

Antraštinė dalis – Ekonomikos ir finansų reikalai, 03 – Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

3. BIUDŽETO EILUTĖS

3.1. Biudžeto eilutės (veiklos eilutės ir atitinkamos techninės bei administracinės pagalbos eilutės (buvusios BA eilutės)), su išlaidų kategorijomis:

01 04 01 14 Garantijų fondo atidėjiniai

3.2. Priemonės ir jos finansinio poveikio trukmė

Pradžia 2010 m., preliminariai numatyta, kad visos pagalbos lėšos bus išmokėtos 2010 m. dviem dalimis (antrą ir ketvirtą ketvirtį). Vis dėlto negalima atmesti vėlavimų tikimybės, dėl kurių pagalbos teikimo operacija būtų pratęsta.

3.3. Biudžeto ypatybės

Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis		Nauja	ELPA įnašas	Šalių kandidačių įnašai	Finansinės perspektyvos išlaidų kategorija
01.04.01.14	PI	DIF	NE	NE	NE	**Nr. 4**

Pagalba suteikiant paskolą

01 04 01 14 – Garantijų fondo atidėjiniai

Išorės veiksmų garantijų fondui lėšos atidedamos pagal Fondo reglamentą su daliniais pakeitimais. Pagal šį reglamentą atidėjiniai į Fondą apskaičiuojami ne nuo visos sprendimo priėmimo metu numatytos suteikti paskolos sumos, bet nuo metų pabaigoje negrąžintos sumos. Atidėjinių suma apskaičiuojama „n“ metų pradžioje iš planuojamos sumos atėmus Fondo grynojo turto vertę „n-1“ metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma „n“ metais įrašoma į „n+1“ metų preliminarų biudžetą, o „n+1“ metų pradžioje visa ši suma pervedama iš „Garantijų fondo atidėjinių“ (biudžeto eilutė 01 04 01 14).

Todėl apskaičiuojant Fondui skiriamą atidėjinių sumą, 9 % (daugiausia 18 mln. EUR) visos faktiškai išmokėtos sumos bus įskaičiuota į planuojamą „n-1“ metų pabaigos sumą.

01 04 01 04 – Europos bendrijos garantija Bendrijos suteiktoms paskoloms, skirtoms teikti makrofinansinę pagalbą trečiosioms šalims.

Biudžeto įrašas („p.m.“), kuriame nurodyta paskolos (200 mln. EUR) biudžeto garantijos suma, bus panaudotas tik tuomet, jei bus faktiškai pareikalauta šios garantijos. Tikimasi, kad biudžeto garantijos nebus pareikalauta.

4. IŠTEKLIŲ SUVESTINĖ

4.1. Finansiniai ištekliai

4.1.1. Įsipareigojimų asignavimų (ĮA) ir mokėjimų asignavimų (MA) suvestinė

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Išlaidų rūšis	Skirsnio Nr.		2009	2010			Iš viso
Veiklos išlaidos[6]							
Įsipareigojimų asignavimai (ĮA)	8.1.	a	0	0			
Mokėjimų asignavimai (MA)		b	0	0			
Į orientacinę sumą įskaičiuotos administracinės išlaidos[7]							
Techninė ir administracinė pagalba (NDIF)	8.2.4.	c	0	0			
ORIENTACINĖ SUMA, IŠ VISO							
Įsipareigojimų asignavimai		a+c	0	0			
Mokėjimų asignavimai		b+c	0	0			
Į orientacinę sumą neįskaičiuotos administracinės išlaidos[8]							
Žmogiškieji ištekliai ir susijusios išlaidos (NDIF)	8.2.5.	d	0	0			
Į orientacinę sumą neįskaičiuotos prie žmogiškųjų išteklių ir susijusių išlaidų nepriskiriamos administracinės išlaidos (NDIF)	8.2.6.	e	0	0			
Iš viso orientacinių priemonės finansinių išlaidų							
IŠ VISO ĮA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		a+c+d+e	0	0			
Iš VISO MA, įskaitant išlaidas žmogiškiesiems ištekliams		b+c+d+e	0	0			

4.1.2. Suderinamumas su finansiniu programavimu

X Pasiūlymas atitinka esamą finansinį programavimą.

---

6 Atitinkamos xx antraštinės dalies xx 01 skyriui nepriklausančios išlaidos..

7 Išlaidos pagal xx antraštinės dalies xx 01 04 straipsnį.

8 xx 01 04 arba xx 01 05 straipsniams nepriskiriamos išlaidos pagal xx 01 skyrių.

☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą, reikės pakeisti atitinkamos finansinės perspektyvos išlaidų kategorijos programavimą.

☐ Įgyvendinant pasiūlymą gali tekti taikyti Tarpinstitucinio susitarimo nuostatas[9] (t. y. taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti finansinę perspektyvą).

4.1.3. Finansinis poveikis pajamoms

X Pasiūlymas neturi finansinio poveikio pajamoms.

☐ Pasiūlymas pajamoms turi tokį finansinį poveikį:

4.2. Žmogiškųjų išteklių visos darbo dienos ekvivalentas (įskaitant pareigūnus, laikinuosius ir išorės darbuotojus); išsami informacija pateikta 8.2.1 punkte.

Metų poreikiai	2009	2010				
Iš viso žmogiškųjų išteklių	1/3	1/3				

5. YPATYBĖS IR TIKSLAI

5.1. Trumpalaikiai ir ilgalaikiai poreikiai

Serbijos ekonomika labai nuketėjo nuo pasaulinės ekonomikos ir finansų krizės. 2008 m. antrą pusmetį pradėjo lėtėti ekonomikos augimas, ir numatoma, kad 2009 m. gamyba sumažės 2 %. Nors einamosios sąskaitos deficitas mažėja, dėl padidėjusių įsipareigojimų grąžinti trumpalaikes skolas bendri išorės finansavimo poreikiai išlieka dideli. Tarptautinis valiutos fondas apskaičiavo, kad išorės finansavimo trūkumui padengti TVF, Pasaulio Bankas ir oficialūs pagalbos teikėjai turės skirti 2,4 mln. EUR 2009 m. ir 1,1 mln. EUR 2010 m. Nors remiantis dabartinėmis prielaidomis programą numatoma visiškai finansuoti 2009 ir 2011 m., 2010 m. išlieka finansavimo trūkumas nepaisant TVF ir numatomos Pasaulio banko paramos – TVF skaičiavimais 200 mln. EUR turės padengti Europos Bendrija.

5.2. Papildoma Bendrijos dalyvavimo nauda, pasiūlymo suderinamumas su kitomis finansinėmis priemonėmis ir galima sąveika

Bendrijos finansinė parama rodo, kad šalis yra strategiškai svarbi kaip galima kandidatė prisijungti prie ES. Makrofinansinė pagalba yra tinkama priemonė esamai Bendrijos finansinei pagalbai papildyti; ja padedama visiškai finansuoti TVF remiamą ekonomikos stabilizavimo programą. Vadinasi, galima nustatyti svarbių sąsajų su jos poveikiu ekonomikos reformai ir stabilizavimui.

[9] ˇr. Tarpinstitucinio susitarimo 19 ir 24 punktus.

5.3. Pasiūlymo tikslai, numatomi rezultatai ir susiję rodikliai atsižvelgiant į veikla grindžiamo valdymo sistemą

Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato veiklos rūšies „Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai“ tikslas „Makrofinansinės pagalbos trečiosioms šalims teikimas siekiant spręsti jų mokėjimų balanso krizę ir atkurti išorės skolos tvarumą“ yra susijęs su bendru tikslu – „Skatinti gerovę už Europos Sąjungos ribų“.

Susiję rodikliai: „oficialios atsargos prekių ir paslaugų importo mėnesiais“ (numatomas rezultatas: „stabilizavimas arba padidėjimas“); ir „išorės skola BVP procentine išraiška“ (numatomas rezultatas: tvarus skolos lygis dabartinės programos pabaigoje).

5.4. Įgyvendinimo metodas (orientacinis)

X ***Centralizuotas valdymas***

- X tiesioginis, vykdomas Komisijos
- ☐ netiesioginis, perduodama:
  - ☐ vykdomosioms įstaigoms
  - ☐ Bendrijų įsteigtoms įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 185 straipsnyje
  - ☐ nacionalinei (-ėms) viešojo sektoriaus įstaigai (-oms) arba viešąsias paslaugas teikiančiai (-čioms) įstaigai (-oms)

☐ ***Pasidalijamasis arba decentralizuotas valdymas***

- ☐ kartu su valstybėmis narėmis
- ☐ kartu su trečiosiomis šalimis

☐ ***Bendras valdymas su tarptautinėmis organizacijomis (nurodyti)***

Pastabos

6. STEBĖSENA IR VERTINIMAS

6.1. Stebėsenos sistema

Vykdomus veiksmus stebės Komisijos tarnybos atsižvelgdamos į makroekonominės ir struktūrinės politikos priemones, dėl kurių bus susitarta su Serbijos valdžios institucijomis ir kurios bus įtrauktos į susitarimo memorandumą. Valdžios institucijų bus prašoma Komisijos tarnyboms reguliariai atsiskaityti apie šias priemones. Europos Komisijos delegacija Belgrade taip pat teiks reguliarias su pagalbos stebėsena susijusių klausimų ataskaitas. Komisijos tarnybos palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad pasisemtų iš šių organizacijų patirties.

6.2. Vertinimas

6.2.1. Ex-ante vertinimas

Ex-ante vertinimą atliko Komisijos tarnybos (Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato D1 skyrius).

6.2.2. Priemonės, kurių buvo imtasi atlikus tarpinį arba ex-post vertinimą (panašios ankstesnės veiklos patirtis)

Serbijai pirmiau suteiktos makrofinansinės pagalbos operacijos *ex-post* vertinimas buvo atliktas 2008 m. Taip pat atlikti kitų Vakarų Balkanų šalių (Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos ir Buvusios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos) ir dviejų buvusios Tarybos Sąjungos naujų nepriklausomų valstybių (Armėnijos ir Tadžikistano) *ex-post* vertinimai. Šių vertinimų rezultatais galima pasinaudoti vykdant dabartinę operaciją Serbijoje.

6.2.3. Būsimo vertinimo sąlygos ir dažnumas

Nepriklausomą Serbijai suteiktos pagalbos *ex-post* vertinimą planuojama atlikti pagal Ekonomikos ir finansų reikalų generalinio direktorato daugiametę vertinimo programą.

7. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Komisijos tarnybos vykdo nuolatinę finansinių ir administracinių procedūrų vertinimo programą visose trečiosiose šalyse, gaunančiose Bendrijos makrofinansinę pagalbą, siekdamos laikytis Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo Finansinio reglamento reikalavimų.

Serbijoje Komisijos tarnybos, padedamos tinkamus įgaliojimus turinčių išorės ekspertų, 2004 m. vertino su tokia pagalba susijusių finansinių ir administracinių procedūrų patikimumą ir priėjo prie išvados, kad iš esmės sąlygos tenkinamos. Vis dėlto vertinant nustatyta keletas sričių, kuriuose reikalingi patobulinimai; jie ypač reikalingi vidaus kontrolės srityje. Europos Komisija užsakė naują veiklos vertinimą, kuris šiuo metu atliekamas. Jo rezultatais bus naudojamasi siekiant apibrėžti konkrečias su pagalbos išmokėjimu sietinas politines priemones, kad būtų

sustiprintas Serbijos valstybės finansų valdymo sistemų veiksmingumas, skaidrumas ir patikimumas.

Į siūlomą makrofinansinės pagalbos Serbijai teisinį pagrindą taip pat įtraukta nuostata dėl sukčiavimo prevencijos priemonių. Šios priemonės bus išsamiai išdėstytos susitarimo memorandume ir paskolos susitarime. Planuojama, kad bus numatytos kelios konkrečios politikos sąlygos, taikomos teikiant pagalbą, daugiausia valstybės finansų valdymo srityje, siekiant stiprinti pagalbos veiksmingumą, skaidrumą ir atsiskaitymą už ją. Makrofinansinei pagalbai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

8. IŠSAMI INFORMACIJA APIE IŠTEKLIUS

8.1. Pasiūlymo tikslai vertinant pagal finansines išlaidas

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

(Nurodyti tikslų, priemonių ir rezultatų pavadinimus)	**Rezultato rūšis**	**Vid. išlaidos**	**2009 metai**		2010 metai		2011 metai		2012 metai		n+4 metai		n+5 metai ir vėliau		**IŠ VISO**	
			Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų	Rezultatų skaičius	Iš viso išlaidų
VEIKLOS TIKSLAS Nr. 1 …																
1 priemonė. Parama Serbijos mokėjimų balansui / biudžetui																
- 1 rezultatas	Garantijų fondo atidėjiniai	0	0	.0						18.0						
- 2 rezultatas																
2 priemonė. Veiklos vertinimo atnaujinimas																
- 1 rezultatas	Ataskaita		1	0.05												
1 tikslo tarpinė suma				0.05						18.0						
VEIKLOS TIKSLAS Nr. 2																

[1] ……..																
1 priemonė ….																
- 1 rezultatas																
2 tikslo tarpinė suma																
VEIKLOS TIKSLAS Nr. n 1																
n tikslo tarpinė suma																
IŠ VISO IŠLAIDŲ				0.05						18.0						

8.2. Administracinės išlaidos

8.2.1. Žmogiškųjų išteklių skaičius ir rūšis

Etatų rūšys		Darbuotojai, skiriami priemonei valdyti iš esamų ir (arba) papildomų išteklių (**etatų arba visos darbo dienos ekvivalentų skaičius**)					
		2009 metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai
Pareigūnai arba laikinieji darbuotojai[10] (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Darbuotojai, finansuojami[11] pagal XX 01 02 str.							
Kiti darbuotojai[12], finansuojami pagal XX 01 04/05 str.							
IŠ VISO		1/3	1/3				

8.2.2. Užduočių, susijusių su priemone, aprašymas

Pvz., parengti susitarimo memorandumus ir paskolos susitarimą/susitarti dėl jų, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų institucijomis, stebėti šalies gavėjos ekonominę ir struktūrinę politiką, vykti į patikrinimo komandiruotes ir rengti Komisijos tarnybų ataskaitas, Komisijos procedūras, susijusias su pagalbos valdymu

8.2.3. Žmogiškųjų išteklių (numatytų teisės aktais) šaltiniai

X Šiuo metu programos valdymui skirti etatai, kuriuos reikia pakeisti arba pratęsti.

☐ Etatai, pagal MPS (metinę politikos strategiją) ir (arba) PBP (preliminarų biudžeto projektą) iš anksto skirti n-tiesiems metams.

☐ Etatai, kurių bus prašoma kitos MPS ir (arba) PBP procedūros metu.

☐ Etatai, kurie bus perskirstyti naudojant valdymo tarnybos išteklius (vidinis perskirstymas).

[10] Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
[11] Kurių išlaidos NEĮSKAIČIUOTOS į orientacinę sumą.
[12] Kurių išlaidos įskaičiuotos į orientacinę sumą.

☐ Etatai, reikalingi n-tiesiems metams, tačiau nenumatyti tų metų MPS ir (arba) PBP.

8.2.4. Į orientacinę sumą įskaičiuotos kitos administracinės išlaidos (XX 01 04/05 – Administracinio valdymo išlaidos)

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto eilutė 01 03 02 Makroekonominė pagalba	n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau	IŠ VISO
Techninė ir administracinė pagalba (įskaitant susijusias išlaidas darbuotojams)							
Vykdomosios įstaigos[13]							
Kita techninė ir administracinė pagalba							
- *intra muros*							
extra muros *1) Veiklos vertinimas* *2) Ex-post vertinimas*	0.050	0.250					
Iš viso techninei ir administracinei pagalbai	0.050	0.250					

8.2.5. Į orientacinę sumą neįskaičiuotos finansinės išlaidos žmogiškiesiems ištekliams ir susijusios išlaidos

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

[13] Prie atitinkamos (-ų) vykdomosios (-ųjų) agentūros (-ų) reikėtų pateikti nuorodą į konkrečią finansinę teisės akto pažymą.

Žmogiškųjų išteklių rūšis	n metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau
Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai (XX 01 01)	0.030	0.030				
Pagal XX 01 02 str. finansuojami darbuotojai (pagalbiniai darbuotojai, deleguotieji nacionaliniai ekspertai, pagal sutartis dirbantys darbuotojai ir kt.) (nurodyti biudžeto eilutę)						
Iš viso žmogiškųjų išteklių ir susijusių išlaidų (NEĮSKAIČIUOTŲ į orientacinę sumą)	**0.030**	**0.030**				

Apskaičiuota – ***Pareigūnai ir laikinieji tarnautojai***

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą.

NETAIKOMA

Apskaičiuota – ***Pagal XX 01 02 str. finansuojami darbuotojai***

Prireikus pateikti nuorodą į 8.2.1 punktą.

NETAIKOMA

8.2.6. Į orientacinę sumą neįskaičiuotos kitos administracinės išlaidos

Mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2009 metai	n+1 metai	n+2 metai	n+3 metai	n+4 metai	n+5 metai ir vėliau	IŠ VISO
XX 01 02 11 01 – Komandiruotės	0.020	0.010					0.030

XX 01 02 11 02 – Posėdžiai ir konferencijos							
XX 01 02 11 03 – Komitetai[14]							
XX 01 02 11 04 – Tyrimai ir konsultacijos							
XX 01 02 11 05 - Informacinės sistemos							
2. Iš viso kitų valdymo išlaidų (XX 01 02 11)							
3. Kitos administracinio pobūdžio išlaidos (patikslinti nurodant biudžeto eilutę)							
Iš viso administracinių išlaidų, išskyrus žmogiškųjų išteklių ir susijusias išlaidas (NEĮSKAIČIUOTŲ į orientacinę sumą)	0.020	0.010					0.030

Apskaičiuota – ***Į orientacinę sumą neįskaičiuotos kitos administracinės išlaidos***

Trys vieno/dviejų asmenų komandiruotės

[14] Nurodyti komiteto rūšį ir kuriai grupei jis priklauso.